

101

ເວົ້າເລົ່າງຂອບເຂດຂູ້ອາຈົ້າ

ຮ.ສ.ດ.ຮ.ສ.ມ.ຈ.ດ. ເຢ.ມ.ຄ.ກ.ນ.ມ.ຕ.ຮ
(‘ສ.ຮ.ບ.ນ.’) ແປລ

‘101 เรื่องราวของพระพุทธเจ้า’

เป็นนิทานชาดกของชาวพุทธ เล่าเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในชาติปางก่อน
เมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์หรือพระพุทธเจ้าในอนาคต
มีทั้งชาติที่เป็นลัตต์และชาติที่เป็นมนุษย์
เรื่องราวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความเพียรพยายามด้วยความเห็นออย่าง
และอุปสรรคหลากหลายที่ท่านต้องฝ่าฟันเพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
เรื่องราวแต่ละเรื่องลือความหมายที่มีสาระลึกซึ้งทางพุทธศาสนา
และให้บทเรียนล้ำค่าทางศีลธรรมที่ใช้แก่ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้
ภาพประกอบเรื่องทั้งดรามาดีนตาดีนใจส่งเสริมคุณค่าของเรื่องราวที่เข้าใจง่าย
และกระจ่างแจ้งให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องราวอย่างลึกซึ้ง
จึงทำให้หนังสือเล่มนี้เหมาะสมสำหรับทั้งการอ่านเอง
หรือจัดทำเข้าห้องสมุดของสถาบันและชุมชนต่างๆ

‘101 เรื่องราวของพระพุทธเจ้า’ (101 Buddha Stories)

รศ. ดร. สมจิต เอี่ยมศุภนิมิตร ('คีรีบุน') แปล

“This edition published by arrangement with Om Books International, India and Tuttle-Mori Agency Co., Ltd., Thailand.”

Copyright © Om Books International, India

Copyright Arkworks © Om Books International

Originally Published in English by Om Books International

4379/4B Prakash House

Ansari Road, Darya Ganj

New Delhi 110002, India

Tel: +91 11 23263363, 23265303

Email: sales@ombooks.com

Website: www.ombooksinternational.com

‘คีรีบุน’

ธงชัย เขื้อเมืองแสน

พิมพ์ครั้งแรก

ลิขสิทธิ์ภาษาไทย

สำนักพิมพ์คีรีบุนส่วนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

จัดพิมพ์โดย

บรรณาธิการ

คอมพิวเตอร์กราฟฟิก

กันยายน 2555

พ.ศ. 2555 ISBN 978-616-7329-24-6

สำนักพิมพ์คีรีบุน

รศ. ดร. สมจิต เอี่ยมศุภนิมิตร

สำนักพิมพ์คีรีบุน

2/1066 หมู่ 1 อาคารศุภนิมิตร 1 หมู่บ้านศุภากลั่นบุรี

ต.คลองลี อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2904-9591

จัดจำหน่ายโดย

บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถ. บางกรวย-จงถนน

ต. มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ. นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999

โทรสาร 0-2449-9222, 0-2449-9500-8

Homepage: <http://www.naiin.com>

พิมพ์ที่

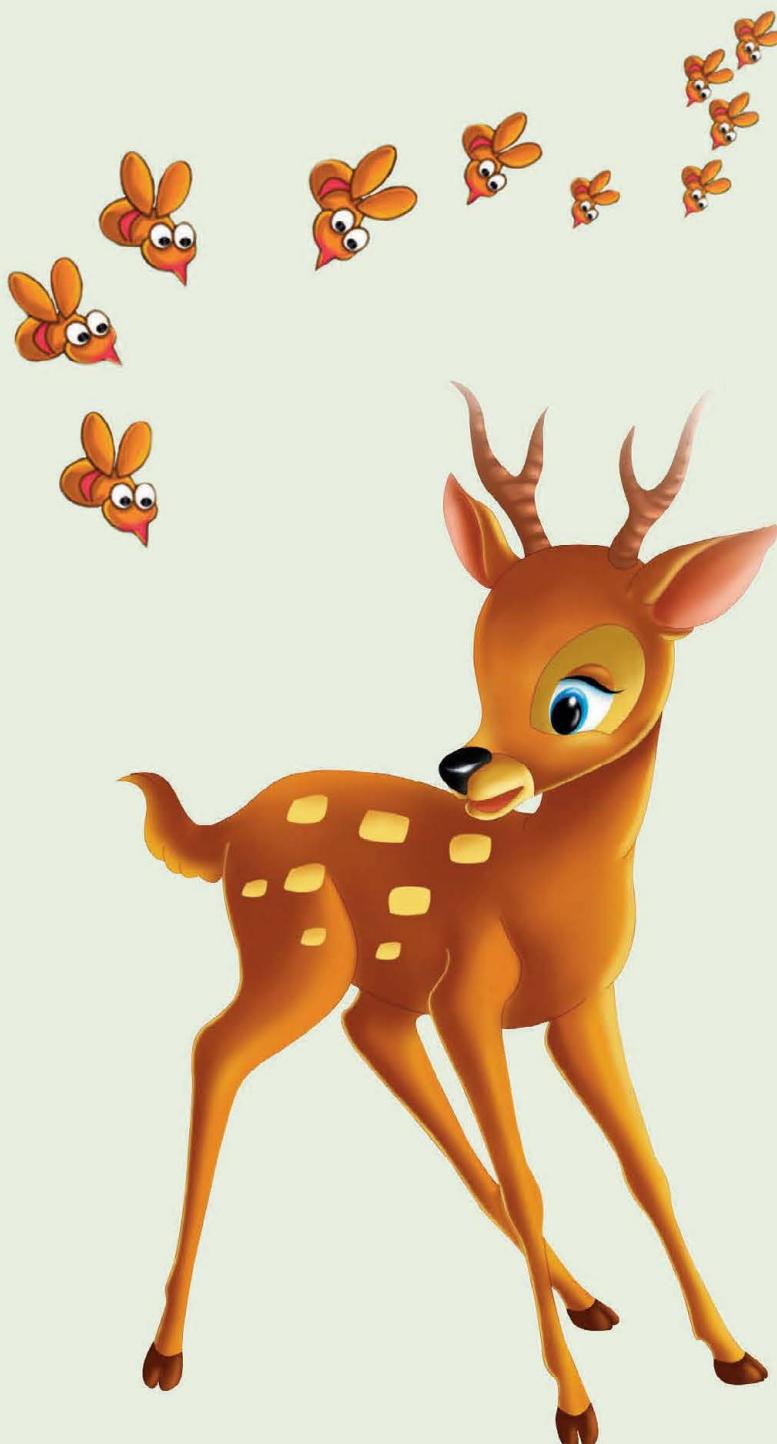
บริษัท ออมรินทร์พ्रีนติ้งแอนด์พับลิชิชิ่ง จำกัด (มหาชน)

โทรศัพท์ 0-2422-9000 โทรสาร 0-2433-2742

ราคา

295 บาท

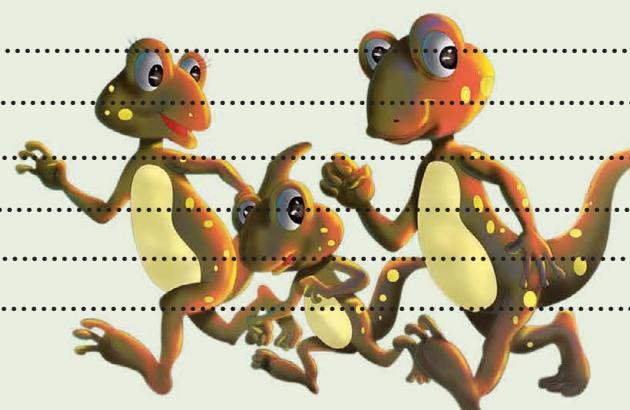

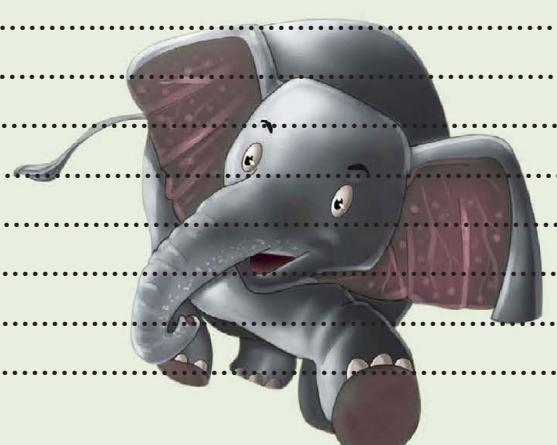
สารบัญ

1. เรียนรู้วีฟิง	9
2. การเสียสละที่ยิ่งใหญ่	10
3. รางวัลแห่งความซื่อสัตย์	11
4. ข้างดุร้าย	12
5. กระต่ายป่าในพระจันทร์	13
6. พระราชาเสน่ห์ลดาด	14
7. ต้องอดทน	16
8. เออาจนความกรอ	17
9. ถูกหรือผิด	18

10. ชีวิตที่มีค่า	19
11 รสXMจะXMยิ่งขึ้น	20
12. สัตว์เลี้ยงจากป่า	22
13. มหัศจรรย์แห่งความอดทน	23
14. ภารยาผู้เสียสละ	24
15. มิตรภาพที่แท้จริง	25
16. ม้าผู้ยิ่งใหญ่	27
17. พระราชาแห่งโลก	28
18. ผลแห่งบ้าป	29
19. ชีวิตหลังความตาย	30
20. เรื่องราวของโมกคัลลานะ	31
21. สร้อยพระศอที่หายไป	32
22. ประโยชน์ของการเป็นนักบวช	34
23. คุณค่าของความอดกลั้น	35
24. บุตรชายผู้โง่เขลา	36
25. กวางใจดีมีเมตตา	37
26. พลังแห่งความเมตตา	38
27. ครูและคิษย์	40
28. อำนาจแห่งการเสียสละ	41
29. เรื่องราวของมหาบดี	42
30. ผู้ขอไม่ใช่ผู้เลือก	43
31. เรื่องราวของรูป	44
32. จดจำสัญญา	46
33. คุณค่าแห่งความรักความเมตตา	47
34. พระผู้เป็นเจ้าทรงลงโทษ	48
35. พระราชาผู้น่าเกลียด	49
36. พลังอำนาจแห่งคุณความดี	50
37. เสียสละนัยน์ตา	52
38. นกกาจอมลวง	53
39. พระราชากาตະ	54
40. ช้างมีงาหกอัน	55
41. กวางฉลาด	56
42. คิษย์ที่ดี	57
43. เจ้าชายและผีล่าว	58
44. ความเชื่องมายา	60
45. ลูกนกถูง	61

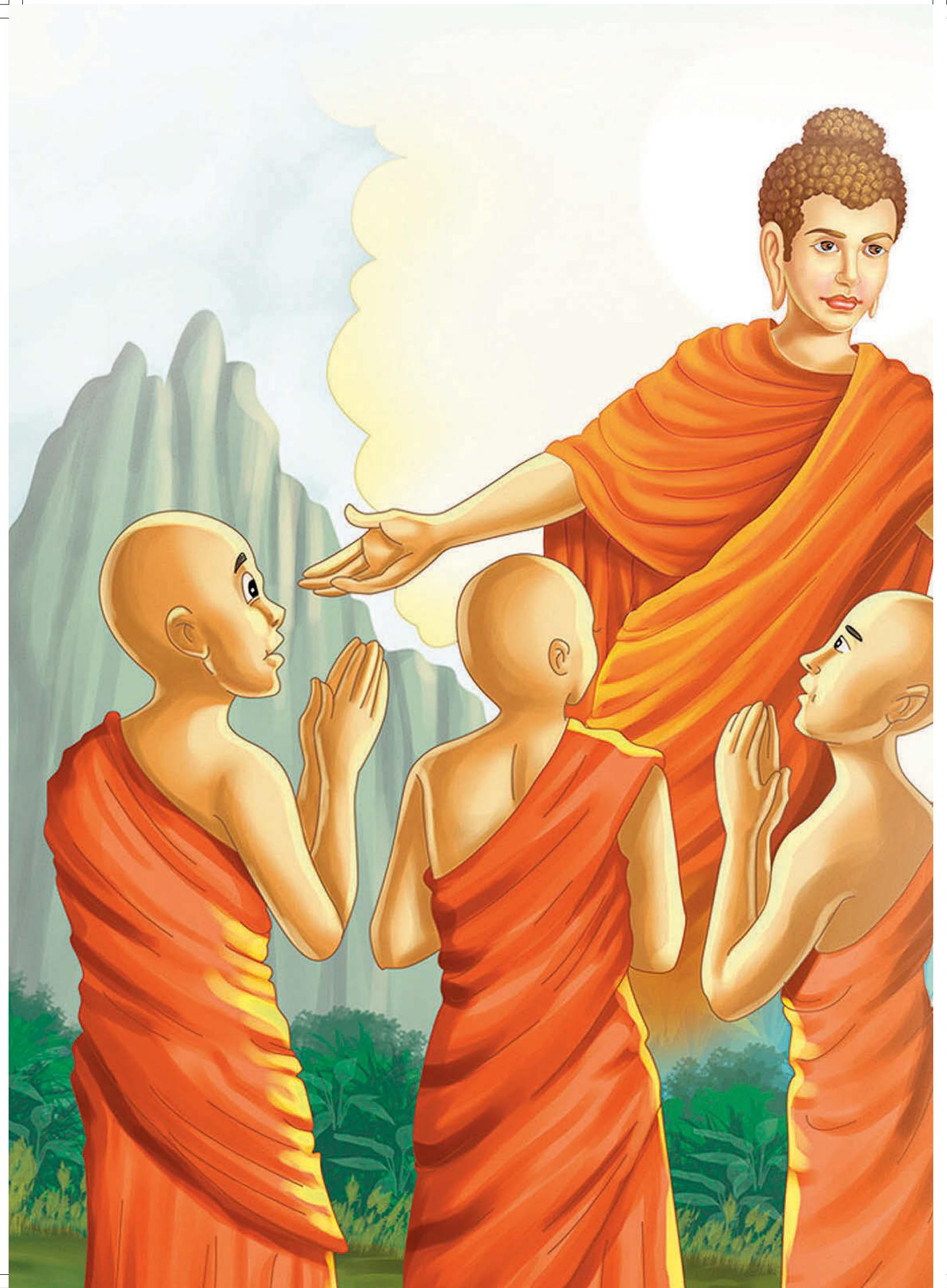

46. นักอ่านร้อยเท้า	62
47. ใจฉลาด	63
48. ศิษย์ผู้โง่เขลา	64
49. กลยุทธ์ของท้าวสักกะ	66
50. บัณฑิตผู้ยิ่งใหญ่	67
51. ความสามัคคีทำให้เกิดความสุข	68
52. นักบวชเจ้าเล่ห์	69
53. สอบผ่าน	70
54. นกคุ่ม	72
55. บุตรชายผู้เลี้ยงสละ	73
56. สรารค์และนรรค	74
57. ผอมหงอกเพียงเล่นเดียว	75
58. ความสุรุ่ยสุร่าย	76
59. ลิงเจ้าเล่ห์	77
60. รักแท้	78
61. นักบวชสองคน	80
62. พระราชาชีริปยา	81
63. ภัยร้ายของความเย่อหยิ่ง	82
64. ข้าวต้มเพียงเล็กน้อย	83
65. ความหยิ่งโสและความล้มเหลว	84
66. นักบวชโกลมมาก	85
67. พญา낙ราช	86
68. มั่นใจมากเกินคราว	88
69. พ่อค้าและผู้ฝังแแง่	89
70. ร้ายເວມນຕົ້ນ	91
71. พระราชาผู้ทรงธรรม	92
72. ทำความดีกับทุกคน	93
73. เพื่อนเที่ยม	94
74. ของขวัญที่ยิ่งใหญ่	95
75. ผู้ร้ายของพระราชา	96
76. ภารยาผู้โง่เขลา	97
77. พระราชาแห่งคุณความดี	98
78. ใช้ความรู้ในทางที่ถูกต้อง	99
79. ถัวแย้งความประราณนา	100
80. พลังแห่งศรัทธา	101
81. ถ้อยคำงคล	103
82. ความมั่งคั่งที่แท้จริง	104

83. สัญญาของคนคด	105
84. ตัดสินคดี	106
85. ฝึกบัว	107
86. เจ้าชายกล้ายเป็นนักบัว	109
87. ผู้บริสุทธิ์	110
88. นกพิราบและนักบัว	111
89. ความศรัทธาจอมปลอม	113
90. นักบัวผู้มั่งคั่ง	114
91. เลือกเจ้าบ่าว	115
92. พระผู้มั่นคงແນວແນ່	116
93. นกแก้วสองตัว	117
94. เจ้าชายอะโยกริยา	118
95. แข่งกับพระอาทิตย์	120
96. แมลงวันกัดัญญู	121
97. รับอย่างพอเพียง	122
98. รอดชีวิตเพราะความจริงใจ	123
99. เทพารักษ์ชีฟาง	124
100. ชุมสมบัติในบ่อลึก	125
101. กกาฉลาด	126

1 เรียนรู้วิธีฟัง

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนักบวชคนหนึ่ง ท่านมีคิชช์ย์ห้าร้อยคนซึ่งอาศัยอยู่กับท่านในที่พักบนภูเขา วันหนึ่งคิชช์ย์เหล่านี้จำนวนครึ่งหนึ่งรวมทั้งหัวหน้าผู้ดูแลพากษาได้ออกจากที่พักไปหาอาหารนักบวชเกิดป่วยขึ้นมากระทันหัน ท่านจึงขึ้นไปนอนบนเตียง

บรรดาคิชช์ย์ซึ่งอยู่กับนักบวชในที่พักพากันมาก มุ่งมุ่นอยู่รับเตียงนอนของท่านเพื่อดูแลท่าน พากษาตามท่านว่าความสำเร็จในชีวิตของท่านคืออะไร ท่านตอบว่า “ไม่มีอะไร” คิชช์ย์เหล่านี้ไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำของนักบวชผู้เฉลียวฉลาดเลย

คิชช์ย์เหล่านี้เห็นว่านักบวชประสบความล้มเหลวในการบำเพ็ญพรต เพราะท่านไม่ได้รับความสำเร็จใดๆ ต่อมาก็ไม่นานนัก นักบวชท่านนี้ก็ลึ้นชีวิต บรรดาคิชช์ย์ผู้ง่อกล้าก็จัดการเผาศพให้ท่านอย่างง่ายๆ โดยไม่มีพิธีริบูตรองใดๆ เมื่อหัวหน้าผู้ดูแลน้ำคิชช์ย์จำนวนอีกครึ่งหนึ่งกลับมาบังที่พัก เขาก็อธิบายให้คิชช์ย์ทั้งห้าร้อยคนฟังว่า นักบวชผู้จากไปมีนัยน์ตาทิพย์สามารถเห็นไปไก่เกินกว่าลักษณะภายนอกตามธรรมชาติของสิ่งต่างๆ แต่คิชช์ย์ทั้งหมดก็ไม่เข้าใจสิ่งที่หัวหน้าผู้ดูแลพูดเลย

คืนหนึ่ง นักบวชผู้จากไปหรือพระโพธิสัตว์ก็มาปรากฏตนต่อหน้าคิชช์ย์ทั้งห้าร้อยคนและกล่าวว่า “ผู้ที่ได้ฟังความจริงแล้วเข้าใจความจริงนั้นในทันทีย่อมดีกว่าผู้ที่ไม่เข้าถึงหนึ่งร้อยคนซึ่งใช้เวลาคิดถึงความจริงนั้นถึงหนึ่งร้อยปี” บรรดาคิชช์ย์จึงตระหนักร่วมกันว่าเมื่อผู้ฉลาดรอบรู้กล่าวถ้อยคำได้ ทุกคนควรฟังด้วยการพิจารณา ไตรตรองอย่างลึกซึ้ง

2 การเลี้ยงลูกที่ยิ่งใหญ่

ในชีวิตหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นผู้รอบรู้ท่านหนึ่ง ท่านสามารถอ่านคัมภีร์ทั้งหมดได้ ต่อมาท่านกลายเป็นนักบวชและมีคิชช์ย์มากมาย วันหนึ่ง ขณะที่นักบวชผู้นี้กำลังเดินอยู่ในป่ากับคิชช์ย์ของฉิตา ท่านก็เห็นเลือดตัวเมียพิทักษ์ใหญ่ตัวหนึ่งกำลังจะกินลูกๆ ของตัวมันเอง นักบวชสะเทือนใจว่าจะอุทิศร่างกายให้นางเลือกินเลี้ยงเอง นักบวชเกรงว่าจะจิตาจะหยุดยั้งการอุทิศชีวิตครั้งนี้ของท่าน ท่านจึงส่งให้เข้าอกไปทำงานอย่างหนึ่งในที่ใกล้ลอกอกไป และนักบวชก็เดินไปยืนอยู่ต่อหน้านางเลือ มันคำรามลั่น จากนั้นก็ตรงเข้าตะปบนักบวชและฉีกอกเป็นชิ้นๆ นางเลือและลูกๆ ของมันรุมกินท่านอย่างตะกละตะกลาม

เมื่อฉิตากลับมาและเห็นเครื่องนุ่งห่มของท่านครุ่นที่มีเลือดติดเกราะกระซัง ก็ร้องลั่นด้วยความหวาดกลัวว่า “คุณพระช่วย! นี่คือเครื่องนุ่งห่มของท่านครุ่น หมายความว่าสัตว์พากนี้กินท่านเสียแล้ว” ฉิตาเลี้ยใจมาก เขากลับไปยังที่อยู่และเล่าเรื่องที่ท่านครุ่นของเขามาได้อุทิศชีวิตของท่านเพื่อทำงานและแสดงความเมตตากรุณา อย่างไรก็ตาม ท้าวสักกะ พระราชาแห่งสวรรค์ ทรงเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดและทรงชาบชี้งพระทัยในความเลี้ยงลูกที่ยิ่งใหญ่ของนักบวช จึงเสด็จลงมา ณ สถานที่เกิดเหตุ และทรงทำให้นักบวชกลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นมา

3 ราชวัลแห่งความซื่อสัตย์

ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นเทพารักษ์สิงอยู่ในต้นละหุ่งต้นหนึ่ง วันหนึ่ง ชายยากจนผู้หนึ่งมากราบไหว้ต้นไม้หนึ่ง เนื่องจากยากจนมาก เขายังมีเพียงขนมปังชิ้นหนึ่งเป็นเครื่องบูชา เมื่อเห็นผู้คนอื่นถวายเครื่องบูชาราคาแพงแก่ต้นไม้ เขายังคิดว่าเทพารักษ์ประจำต้นไม้คงไม่รับเครื่องบูชาต่ำต้อยของเขานะที่ชายยากจนกำลังจะกลับบ้านไป เทพารักษ์ก็ปรากฏตัวต่อหน้าเขาและพูดว่า “เพื่อนของข้า ข้าหิวมาก ท่านจะไม่ให้ขนมปังข้ากินบ้างริ!” ชายยากจนประหลาดใจจนพูดไม่ออก จึงให้ขนมปังชิ้นนี้แก่ท่านไปหลังจากกินขนมปังแล้ว เทพารักษ์พูดว่า “จงชุดพื้นดินในกลั้นไม้ แล้วเจ้าจะพบเครื่องหมายหนึ่ง” แต่เมื่อชุดพบ ชายยากจนก็ไม่ได้เก็บเครื่องหมายของไว้ แต่นำไปกราบทูลให้พระราชาทรงทราบ พระราชาทรงพอพระทัยในความซื่อสัตย์ของเขาระหว่างแต่งตั้งให้เข้าเป็นผู้ดูแลท้องพระคลังของพระองค์

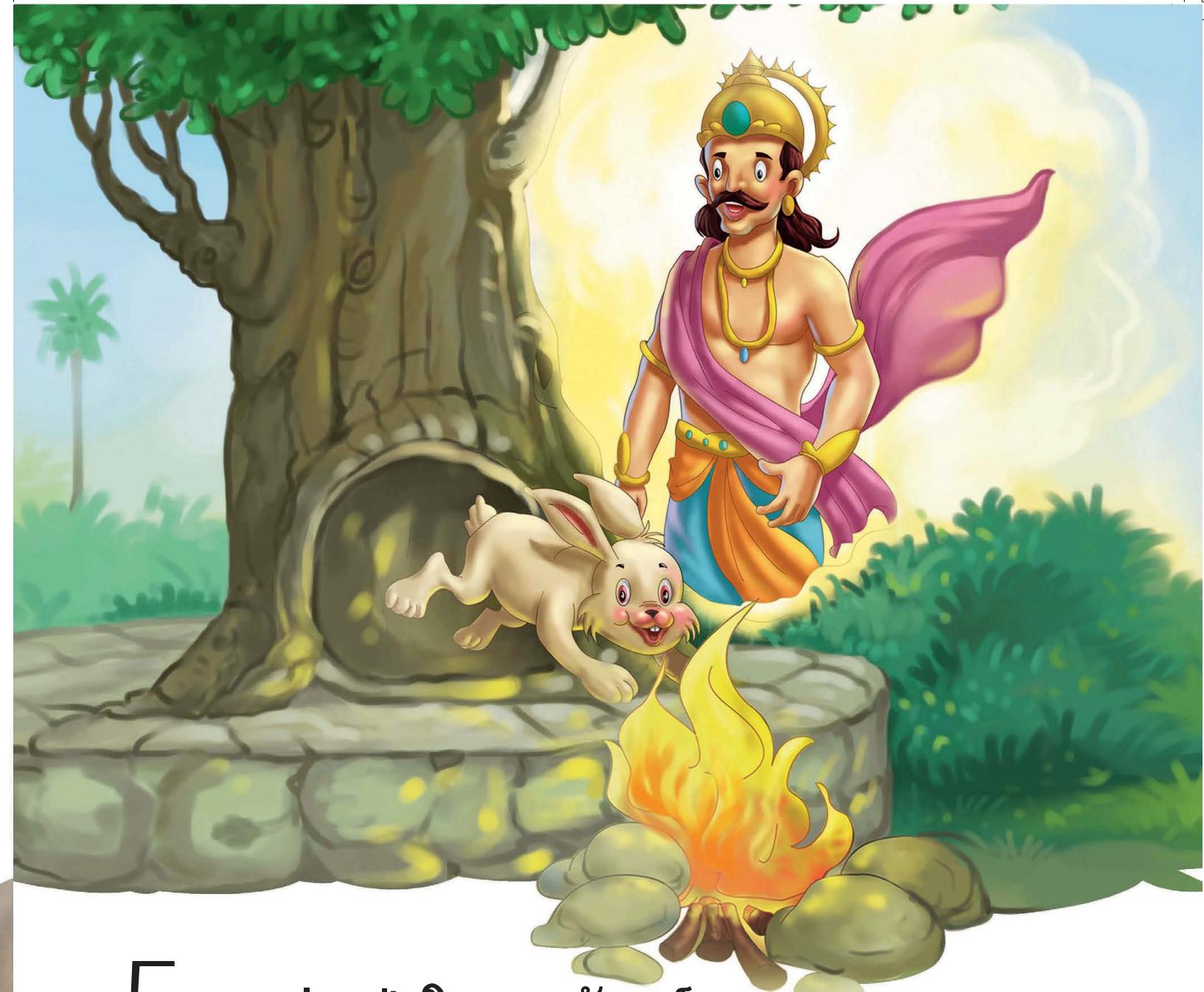

4 ช้างดุร้าย

พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนักบวชอยู่หลาภชาติ ครั้งนี้ท่านเกิดเป็นนักบวชผู้โดดเด่นที่สุดในกลุ่มนักบวช ของท่าน นักบวชเกือบทั่วหมดต่างปฏิบัติตามท่าน มีนักบวชเพียงคนเดียวในกลุ่มนี้ที่ริษยาท่าน เพื่อ กำจัดนักบวชผู้โดดเด่นให้ออกไปจากทางของตน เขายังขอให้ผู้ดูแลช้างกลุ่มนี้ทำให้ช้างตัวหนึ่งดุร้าย โดยให้มันดื่มเหล้า แล้วนำไปปล่อยไว้บนถนนที่นักบวชผู้โดดเด่นจะเดินผ่านมา

ช้างที่ดุร้ายและมาเหล้าถูกนำมายาปล่อยไว้บนถนนและผู้คนก็วิ่งหนีไปทุกทิศทางเพื่อเอาชีวิตรอด นักบวชผู้โดดเด่นยังคงเดินต่อไปบนถนนสายนั้นและดูลงบอ卿นัก ทันใดนั้น หญิงคนหนึ่งซึ่งหาดกลัวช้าง ดุร้ายมากทำท่ารักน้อยที่ตนอุ้มไว้หล่นลงมาอยู่ที่เท้าของนักบวช ช้างดุร้ายเดินตรงเข้าไปหาพากษา แต่ เมื่อมันกำลังจะเหยียบพากษา นักบวชผู้โดดเด่นก็ยกมือขึ้นจับหน้าพากของมันและลูบอย่างแผ่ว เปา ช้างป้าเริ่มลงบลงและก้มหัวอยู่ต่อหน้าท่าน ทุกคนต่างประหลาดใจเมื่อเห็นเหตุการณ์มหัศจรรย์นี้

5 กระต่ายป่าในพระจันทร์

ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นกระต่ายป่าที่มีครั้ทขาแก่กล้า ค่ำวันหนึ่ง ขณะที่มันกำลังจะทำスマาริ นัยน์ตาของมันก็จับจ้องอยู่ที่พระจันทร์ซึ่งเกือบเป็นรูปปวงกลมที่ลอยอยู่ในท้องฟ้าห่างไกล กระต่ายป่าจำได้ว่าวันรุ่งขึ้นจะเป็นวันพระขึ้นสิบห้าค่ำ เป็นวันที่เจ้าของถินไม่คราวกินอาหารก่อนแยกผู้มาเยือน มันกังวลใจ เพราะเกรงว่าตนไม่มีอาหารที่ดีพอไว้ต้อนรับแขก หลังจากครุ่นคิดอย่างหนัก มันก็ตัดสินใจว่า จะอุทิศร่างกายของมันเป็นอาหารแก่ผู้ใดก็ตามที่มาเยือนมัน

ท้าวสักกะ พระราชาแห่งสวรรค์ทรงหยิ่งรู้ความคิดนี้ของกระต่ายป่า จึงทรงปราภูพระองค์ในป่าที่มันอาศัยอยู่เพื่อทรงทดสอบความตั้งใจแห่งน่องมัน พระองค์ทรงปลอมตัวเป็นพระมหาณ์คนหนึ่ง และทรงแสร้งทำเป็นต้องการกินอาหารอย่างมาก เมื่อเห็นพระมหาณ์ กระต่ายป่าก็ใช้หินสองก้อนเลียดสีกันทำให้เกิดไฟลุกโชน และมันก็กระโดดลงไปในกองไฟ ท้าวสักกะทรงตกละลึงเมื่อเห็นการเลียดชีวิตของกระต่ายป่า และวิญญาณของมันก็ลอยขึ้นไปสู่สวรรค์ ท้าวสักกะทรงให้เกียรติมันด้วยการให้มีภาพลักษณ์ของกระต่ายป่าในพระจันทร์มากรະทั้งทุกวันนี้

๖ พระราชาแส้นฉลาด

ในชาตินี้ พระโพธิลัต्तว์เกิดเป็นพระราชาพุทธิรามะแห่งกรุงมิถิลาและทรงพระนามว่า 'เจ้าชายแห่งความสำเร็จ' พระราชาเสด็จสำรวจก่อหนี้เจ้าชายประสุติและสุธิรามะ พระอนุชาของเจ้าชายทรงแห่งชิงราชบัลลังก์ไป ท้าวลักษณ์ พระราชาแห่งเหลาเทพยดาทรงช่วยพระราชนี้ให้เสด็จไปประทับอยู่ที่บ้านของชายฉลาดผู้หนึ่ง เจ้าชายแห่งความสำเร็จทรงเติบโตเป็นชายหนุ่มรูปงาม เมื่อทรงพระชนม์ได้ 16 ปี พระองค์ทรงรอบรู้เรื่องศาสนา วรรณคดี และทรงเป็นขุนคีกผู้เชี่ยวชาญ วันหนึ่งเจ้าชายทรงตัดสินพระทัยแล่นเรือไปยังประเทศพม่าเพื่อทรงแสวงหาโชค ในวันที่แปดของทรงเดินทาง มีพายุแรงกล้าและเรือพระที่นั่งก็เริ่ม Jamal ผู้โดยสารทุกคนยกเว้นเจ้าชายต่างตื่นตระหนกและเริ่มสวดมนต์อ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าให้ทรงช่วยชีวิตพวยเข้าด้วย ระหว่างนั้นเจ้าชายทรงใช้น้ำมันราดบนพระภูษาที่ทรงสวมอยู่จันเปีຍกโซกเพื่อช่วยให้ทรงสามารถลอยพระองค์อยู่ในน้ำได้ จากนั้นก็ทรงกระโดดลงไปในทะเลและทรงใช้กำลังทั้งหมดว่ายน้ำมุ่งไปทางกรุงมิถิลา เทพีแห่งทะเลโผล่ใจในความเพียรพยายาม ความมกล้าหาญ และความสามารถในการตัดสินพระทัยได้ในฉบับพลันของเจ้าชายยิ่งนัก จึงอุ้มพระองค์พาเทะไปยังกรุงมิถิลา เมื่อมาถึงก็ทรงพระองค์ลงบนก้อนหินคักดีลิทธิ์ก้อนหนึ่งในสวนมะม่วงแห่งหนึ่ง

ระหว่างนั้น พระราชาสุทธิรามะ เสด็จสำรวจ หัวหน้าพระแห่งราชสำนักจึงทำพิธีปล่อยม้าขาวตัวหนึ่งให้วิ่งไปโดยอิสระและประกาศว่าหากม้าขาวตัวนี้ไปหยุดอยู่ที่บุคคลใดเป็นคนแรก บุคคลนั้นจะได้รับสถาปนาเป็นพระราชาองค์ใหม่แห่งกรุงมิถิลา ม้าขาววิ่งไปหลายวัน ในที่สุดก็วิ่งมาถึงสวนมะม่วงแห่งนั้นและมาหยุดอยู่ที่เจ้าชายแห่งความสำเร็จ หัวหน้าพระซึ่งติดตามม้าขาวมาจึงประพรหม่านต์ต้อนรับเจ้าชาย แล้วนำเสด็จพระองค์ไปยังพระราชวังของเจ้าหญิงลิวี่พระราชอิตาของพระราชาสุทธิรามะ เจ้าหญิงตรัสว่า “พระบิดาของข้าทรงแสดงความปรารถนา ก่อนสิ้นพระทัยว่าพระราชาในอนาคตแห่งกรุงมิถิลาจะต้องผ่านการทดสอบอย่าง คือต้องสามารถขึ้นคันธนูวิเศษซึ่งตามปกติต้องใช้ผู้ชายถึงหนึ่งพันคนจึงจะทำได้ และจะต้องคันธนูมหัศพย์สิบหากแห่ง ชุมทรัพย์แรกมีเชื่อว่า ‘ความรุ่งโรจน์แห่งพระอาทิตย์’ ผู้ใดผ่านการทดสอบทั้งสองอย่างนี้จะได้เป็นพระราชาแห่งกรุงมิถิลา เจ้าชายแห่งความสำเร็จทรงแย้มพระสรวลออย่างสูง พระองค์ทรงขึ้นคันธนูวิเศษได้โดยง่าย เจ้าชายทรงครุ่นคิดถึงการทดสอบเรื่องที่สองอยู่ครู่หนึ่ง พระองค์ทรงจำได้ว่า ‘บรรดานักบวชผู้เยียบลงบ’ ซึ่งเป็นชายของบรรดานักบวชผู้ไม่เคยเทศนาลั่งสอนผู้ใดมากทำเข่นั้น เพราะรู้ว่าจะไม่มีใครเข้าใจคำลั่งสอนของตน ผู้คนเปรียบเทียบกันอยู่บ่อยๆ ว่าท่านเหล่านี้คือความรุ่งโรจน์แห่งพระอาทิตย์ เจ้าชายทรงคิดคงจะทรงพบชุมทรัพย์แห่งแรกตรงที่พระราชาสุทธิรามะทรงเคยไปถวายทานแก่บรรดานักบวชผู้เยียบลงบ พระองค์จึงเสด็จไปที่นั้นและทรงชุดดิน แล้วก็ทรงพบชุมทรัพย์แห่งแรกในจำนวนสิบหากแห่ง จากนั้นก็ทรงใช้หลักการเดียวกันนี้คันธนูมหัศพย์อีกสิบห้าแห่ง ในที่สุดก็ทรงผ่านการทดสอบทั้งสองอย่าง แล้วเจ้าชายแห่งความสำเร็จก็เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระราชาแห่งกรุงมิถิลา

7 ต้องอดทน

ครั้งหนึ่ง เสนาบดีคินหนึ่งของพระราชาขับกองคaraavanของเขาไว้ผ่านถนนแคบๆ สายหนึ่งที่เต็มไปด้วยโคลนไปสู่ที่ดินผืนใหญ่มหึมาของเขาระหว่างทาง เข้าพบเกวียนเที่ยมวัวเล่มหนึ่งติดอยู่ในหล่มโคลนและกำลังขวางทางของเขา คนขับเกวียนกำลังพยายามอย่างหนักที่จะดึงเกวียนขึ้นมาจากหล่ม

“ออกไปให้พ้นทางของข้า! ” เสนาบดีผู้เย่อหยิ่งตะโกนลั่น “ท่านขอรับ! เกวียนของข้าติดหล่มอยู่ ท่านคงต้องอดทนค่อยจอนกว่าข้าจะดึงมันขึ้นมาได้” คนขับเกวียนพูดอย่างสุภาพ ด้วยความกรุณา เสนาบดีจึงหยิบหินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งขึ้นมาขวางไปที่เกวียนเล่มนั้น แต่อนิจจา แทนที่หินจะโดนเกวียนกลับไปโดนโซ่ของกองคaraavanของเสนอบดีและกระดอนกลับมาโดนหน้าปากของเขาย่างแรง หน้าตาของเสนอบดีบิดเบี้ยวด้วยความเจ็บปวด เขาย่างเรื่องนี้ไปร้องทุกข์ต่อพระราชา พระองค์ทรงรับสั่งให้ลงโทษคนขับเกวียนโดยไม่มีการลีบสวนแต่อย่างใด แต่พระโพธิลัตวะซึ่งขณะนั้นเกิดเป็นหัวหน้าผู้พิพากษา รู้ความจริง จึงกราบทูลให้พระราชาทรงทราบและเปลี่ยนแปลงคำตัดสินเป็นตรงกันข้าม คนขับเกวียนจึงพันผิด

8 เอชนะความกรธ

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นสามาชิกในครอบครัวที่มีการศึกษาสูงครอบครัวหนึ่ง เมื่อถึงวัยหนุ่ม ท่านก็ประกาศตัดเรื่องความพึงพอใจทางโลกและไปดำรงชีวิตเป็นนักบวช ภารรยาของท่านก็ตัดสินใจออก ไปร่วมทุกข์ฝ่าฟันความยากลำบากต่างๆ นานาในชีวิตนักบวชกับท่านด้วย ทั้งสองสร้างกระท่อมหลังหนึ่ง ลึกเข้าไปในป่าเพื่อใช้เป็นที่อยู่ร่วมกัน

วันหนึ่ง พระราชาผู้ทรงปีกครองดินแดนแถบนั้นเดินล้ำเข้ามาล่าสัตว์ในป่าและทรงเห็นภารรยาของ นักบวช พระองค์ทรงตกหลุมรักนางทันที จึงตัดสินพระทัยว่าจะลักพานางไป เพื่อทรงเรียนรู้ว่านักบวช มีอำนาจจิเวศเชิงใดๆ หรือไม่ พระราชาจึงตรัสตามว่า ท่านจะทำอะไรหากมีขโมยหรือสัตว์ป่าเข้ามาโจร ตีเอกสารรยาของท่านไป นักบวชตอบว่า “ข้าจะไม่กรธ” พระราชาทรงพระสรวลเมื่อสตั๊บเข่นนั้น แล้ว ทรงบังคับให้ภารรยาของนักบวชขึ้นไปบนรถพระที่นั่ง แต่นักบวชยังคงอยู่ในความสงบ พระราชาทรง ประหลาดพระทัย จึงตรัสตามว่าท่านสามารถทำตนให้อยู่ในความสงบได้อย่างไรในสภาพการณ์ที่ทำร้าย จิตใจถึงเพียงนี้ “ความกรธเป็นคัตตูรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ มันทำลายความงดงามภายในและนำพา พากเขากอกไปห่างไกลจากความสุข” พระราชาทรงช้าบซึ้งพระทัยในถ้อยคำเหล่านั้นยิ่งนัก และทรง ขอภัยที่คิดร้ายต่อนักบวชและภารรยา

9 ถูกหรือผิด

นานมาแล้วยังมีกบสีเขียวตัวหนึ่ง วันหนึ่งชาวประมงกลุ่มนึงเข้ามาขังทะเลสาบที่มันอาศัยอยู่ และวางกับดักไว้ใต้น้ำเพื่อจับปลา งูตัวหนึ่งซึ่งกำลังหิวโหยและกำลังมองหาปลามากินว่ายน้ำผ่านมาตรงนั้นพอดี จึงตกลงไปอยู่ในกับดัก เมื่อพวกราหนูกี้เข้ามาโجمตี แล้วงูกี้ถูกพวกรากัดเป็นแผลเหวอะ ระหว่างตลอดตัว มันรีบหนีเอาชีวิตรอดแล้วว่ายน้ำมาจนถึงริมทะเลสาบ ณ ที่นั้น กบสีเขียวกระโดดเข้ามา เพื่อช่วยชีวิตพวกราไว้

เมื่อเห็นกบ งูกี้ร้องว่า “โอ! ท่านกบผู้แฉลี่ยวฉลาด พวกราที่ท่านพยาภยามจะช่วยชีวิตไว้ได้โجم ตีข้าและพยาภยามมาข้า โปรดบอกข้าว่าพวกรานทำถูกต้องหรือไม่ กบมองดูงูและพูดว่า “แน่นอน! พวกรานทำถูกต้องแล้ว เมื่อมีปลาลักษณะตัวเข้าไปในดินแดนของเจ้า เจ้าไม่ได้ฟ้าและกินมันหรือก็ เมื่อเจ้าเข้าไปในดินแดนของพวกรา เจ้าก็ต้องได้รับการกระทำตอบอย่างเดียวกัน” กบสีเขียวตัวนี้คือพระโพธิสัตว์ นั่นเอง

10 ชีวิตที่มีค่า

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นกวางในป่าแห่งหนึ่ง สัตว์ทุกตัวในป่านั้นชื่นชอบความงามของมันยิ่งนัก วันหนึ่ง เจ้าชายองค์หนึ่งเด็ดจเข้ามาล่าสัตว์ในป่า “ป่านี้เป็นสถานที่ล่าสัตว์ชั้นเยี่ยมที่เดียว” เจ้าชายตรัสรู้จะที่ทอดพระเนตรสภาพแวดล้อมที่มีแมกไม้เขียวชอุ่ม มีนกจำนวนมากขับขานลำนำเพลงอยู่ เหนือพระเคียง และมีสัตว์อื่นๆ หลากหลายชนิดวิงอยู่รอบๆ

แล้วเจ้าชายก็ทรงเห็นกวางเสนงามตัวนั้น พระองค์ทรงรับสั่งให้สารถีขับราชรถตามกวางไปด้วย ความเร็วสูงสุด และทรงจ้างคันธนูเตรียมพร้อมที่จะปล่อยลูกธนูไปยังที่หมาย แต่กวางก็วิ่งหนีไปได้เร็ว กว่า ฉับพลันนั้น ล้อข้างหนึ่งของราชรถก็หลุดออกมานอก แล้วเจ้าชายก็ทรงตกลงมา พระเคียงที่มูลงไปในแม่น้ำข้างๆ “ช่วยด้วย! ช่วยเอาข้าขึ้นไปด้วย มีฉะนั้นข้าจะจมน้ำตาย” เจ้าชายผู้ทรงหวานกล่าวตะโกน ก้องเพราะว่ายน้ำไม่เป็น กวางเสนงามซึ้งอยู่ใกล้บริเวณนั้นได้ยินเสียงร้องของเจ้าชาย จึงตรงเข้าหาก พระองค์ขึ้นมาจากน้ำ เมื่อทรงรู้ว่ากวางซึ่งพระองค์ทรงมุ่งร้ายหมายเอาชีวิตมันคือผู้ที่ช่วยชีวิตพระองค์ ไว้ เจ้าชายก็ทรงรู้สึกละอายพระทัยยิ่งนัก และทรงสถาบันว่าจะไม่ทรงล่าสัตว์ได้อีกเลย